

Wustawa kraja Bramborska

Wustawa kraja Bramborska

Wót 20. awgusta 1992

(GVBl. I, b. 298)

slědny raz změniona pšez

kazń wót 16. maja 2019

(GVBl. I/ 2019/ čl. 16)

Krajny sejm jo 14. apryla 1992 pšedłogu krajneje wustawy wobzamknuł.

Bramborska ludność jo ju 14. junija 1992 pšez ludowy rozsud pšiwzela.

Wopśimješe

1. głowny źěl: Zakłady

Artikel 1	Kraj Bramborska
Artikel 2	Zasady wustawy
Artikel 3	Lud stata
Artikel 4	Krajne barwy a krajny wopon

2. głowny źěl: Zakładne pšawa a statne zaměry

1. wótrězk:

Płašiwosc a pšawniski šćit

Artikel 5	Płašiwosc
Artikel 6	Pšawniski šćit

2. wótrězk:

Lichota, rownosć a dostojnosć

Artikel 7	Šćit cłowjecneje dostojnosći
Artikel 7a	Šćit měrnego zgromadnego žywjenja
Artikel 8	Pšawo na žywjenje
Artikel 9	Lichota wósoby
Artikel 10	Liche rozwijanje wósobiny
Artikel 11	Šćit datow
Artikel 12	Jadnakosć
Artikel 13	Lichota wědobnosći, wěry a wuznaša
Artikel 14	Nježełe a swěženje
Artikel 15	Njezranjobnosć bydlenja
Artikel 16	Listowe, postowe a telefonowe pótajmstwo
Artikel 17	Wólnosć
Artikel 18	Pšawo na azyl, zakaz pšepódaša a wustarcenja
Artikel 19	Lichota měnjenja a medijow

Artikel 20	Lichota zjadnošenja
3. wótrězk:	Politiske pšawa sobupóstajenja
Artikel 21	Pšawo na politiske sobupóstajenje
Artikel 22	Wólby a ludowe wótgłosowanja
Artikel 23	Lichota zgromažowanja
Artikel 24	Pšawo na peticije
4. wótrězk:	Pšawa Serbow
Artikel 25	Pšawa Serbow
5. wótrězk:	Manželstwo, familija, žywjeńske zgromažeństwa a žiši
Artikel 26	Manželstwo, familija a žywjeńske zgromažeństwa
Artikel 27	Šćit a wótkubłanje žiši a młodostnych
6. wótrězk:	Kubłanje, wědomnosć, wuměłstwo a sport
Artikel 28	Zasady wótkubłanja a kubłanja
Artikel 29	Pšawo na kubłanje
Artikel 30	Šulstwo
Artikel 31	Lichota wědomnosći
Artikel 32	Wusoke šule
Artikel 33	Dalejkubłanje
Artikel 34	Wuměłstwo a kultura
Artikel 35	Sport
7. wótrězk:	Cerkwje a nabóžninske zgromažeństwa
Artikel 36	Pšawniska pozicija
Artikel 37	Wobsejžeństwo a statne winowatosći

Artikel 38	Dušepastyrstwo
8. wótrězk:	Pšíroda a wobswět
Artikel 39	Ščit pšírodných žywjeńskich zakładow
Artikel 40	Grunty a zemja

9. wótrězk: Wobsejžeństwo, góspodarstwo, žěło a socialne zawěšćenje

Artikel 41	Wobsejžeństwo a pšawo na derbstwo
Artikel 42	Góspodarstwo
Artikel 43	Rolnikarstwo a gólnikarstwo
Artikel 44	Spěchowanje struktury
Artikel 45	Socialne zawěšćenje
Artikel 46	Pomoc w nuzy
Artikel 47	Bydlenje
Artikel 48	Žěło
Artikel 49	Lichota pówołanja
Artikel 50	Sobupóstajenje
Artikel 51	Lichota koalicije a pšawo na štrajkowanje

10. wótrězk: Sudniske póstupowanje a chłostanje

Artikel 52	Zakładne pšawa pšed sudnistwom
Artikel 53	Zakładne pšawa we chłostańskem jadnanju
Artikel 54	Chłostanje

3. głowny žěl: Statna organizacija

1. wótrězk: Krajny sejm

Artikel 55	Krajny sejm
Artikel 56	Lichotny mandat wótpóslańcow

Artikel 57	Indemnosć
Artikel 58	Imunosć
Artikel 59	Pšawo na wótpokazanje znankstwa
Artikel 60	Zarownanje
Artikel 61	Pšeskjaržba wótpóstańca
Artikel 62	Wólbna perioda, nowowólba
Artikel 63	Wólbne pšespytowanie
Artikel 64	Pósejženja
Artikel 65	Wobzamknjenje
Artikel 66	Winowatosć pšibytnosći a pšawo na pšistup
Artikel 67	Fraccije
Artikel 68	Jadnański pórěd
Artikel 69	Prezidium
Artikel 70	Wuběrki
Artikel 71	Peticijowy wuběrk
Artikel 72	Pšepytowańske wuběrki
Artikel 73	Enkwetne komisije
Artikel 74	Zagronite kraja

2. wótrězk:

Kaznidawarstwo

Artikel 75:	Kazniska iniciatiwa
Artikel 76:	Ludowa iniciatiwa
Artikel 77:	Ludowe póżedanje
Artikel 78:	Ludowy rozsud
Artikel 79:	Změny wustawy
Artikel 80:	Pšawniske wukaze
Artikel 81:	Wózjawjenje, nabyše płašiwosći

3. wótrězk:

Krajne kněžarstwo

Artikel 82:	Zestajenje
Artikel 83:	Wólba ministarskego prezidenta
Artikel 84:	Pówołanje a pušćenje ministarjow
Artikel 85:	Kóńćenje amtskego casa
Artikel 86:	Konstruktivny wotum njedowěry
Artikel 87:	Pšašanje dowěry
Artikel 88:	Pšisega
Artikel 89:	Twórjenje wóle
Artikel 90:	Pśedsedanje, wobzamknjenje, jadnańske nawjedowanje
Artikel 91:	Pšawo zastupowanja, dogrona
Artikel 92:	Pšawo wobgnaženja
Artikel 93:	Zastojniki
Artikel 94:	Winowatosć kněžarstwa k informěrowanju
Artikel 95:	Njeznjasliwosć

4. wótrězk:

Zastojnstwo

Artikel 96:	Organizacija zastojnstwa
Artikel 97:	Komunalne samozastojnstwo
Artikel 98:	Teritorialne změny
Artikel 99:	Gmejnske danki
Artikel 100:	Komunalna wustawowa skjaržba

5. wótrězk:

Financnistwo

Artikel 101	Góspodarski plan
Artikel 102	Pšechodne społnomócnjenje
Artikel 103	Nabraše kreditow

Artikel 104	Zarownanje wudawkow
Artikel 105	Pšestupjenja góspodarskego etata
Artikel 106	Zlicowanje a pšespytowanje zlicowarstwa
Artikel 107	Krajny liceński dwór

6. wótrězk:

Pšawnistwo

Artikel 108	Pšawodawstwo
Artikel 109	Pówołanje sudnikow
Artikel 110	Cesnoamtske sudniki
Artikel 111	Pšeskjaržba sudnika
Artikel 112	Wustawowe sudnistwo
Artikel 113	Zagronitosć wustawowego sudnistwa

7. wótrězk:

Pšechodne a kóncne póstajenja

Artikel 114	Założenje wustawowego sudnistwa
Artikel 115	Wustawu dawajuca zgromažina
Artikel 116	Noworědowanje ruma Bramborska – Barliń
Artikel 117	Nabyše płašiwosci wustawy

Preambla

My, bergarki a bergarje kraja Bramborska, smy sebje pšez wólny rozsud dali toš tu wustawu,

w duchu tradicijow pšawa, tolerance a solidarity na Bramborskej zemi,

na zaklaže měrniwych pšeměnenjow w nazymje lěta 1989,

z wótpóglědom zawěšćiš dostojnosť a lichotu cłowjeka, ředowaš zgromadne žywjenje w socialnej spšawności, spěchowaš derjeměše wšykných, šćitaš a wówardowaš pširodu a wobswět, a zaměrnje wugótowaš zwězkowy kraj Bramborska ako žywy cłonk Zwězkoweje republiki Nimskeje we se zjadnošujucej Europje a na tom Jadnom swěše.

1. głowny žěl: Zakłady

Artikel 1 (Kraj Bramborska)

- (1) Bramborska jo kraj Zwězkoweje republiki Nimskeje.
- (2) Kraj se rozřědujo do gmejnow a gmejnskich zwězkow.
- (3) Głowne město kraja jo Podstupim.

Artikel 2 (Zasady wustawy)

- (1) Bramborska jo lichotny, pšawostatny, socialny, měroju a spšawności, šćitoju pširodnego wobswěta a kulturje zawězany demokratiski kraj, kótaryž se procujo wó zgromadne žěto z drugimi ludami, wósebnje z pólskim susedom.
- (2) Lud jo nosař statneje mócy.
- (3) Lud kraja Bramborska se wuznawa k zakładnym pšawam, ako su zapisane w Zakładnej kazni Zwězkoweje republiki Nimskeje, w Europskej konwencji za šćit cłowjecnych pšawow a zakładnych lichotow, w Europskej socialcharše a w Internacjonalnych paktach cłowjecnych pšawow.

(4) Kaznidawarstwo se pšez ludowy rozsud a pšez krajny sejm wugbajo. Wugbajuca móc laży w rukach krajnego kněžarstwa, zastojnskich instancow a w organach samozastojnstwa. Pšawodawstwo jo dowěrjone njewótwisnym sudnikam.

(5) Póstajenja Zakładneje kazni pšesegaju póstajenja krajneje wustawy. Kaznidawarstwo jo wězane na Zwězkowe pšawo a na krajnu wustawu, wugbajuca móc a pšawodawstwo stej wězanej na kazń a pšawo.

Artikel 3 (Lud stata)

(1) Bergarje w zmysle toś teje wustawy su wšyknje Nimce pó artiklu 116 wótrěžk 1 Zakładneje kazni z wobstawnym městnom pšebywanja w kraju Bramborskej. Wobydlarje w zmysle toś teje wustawy su wšyknje wósoby z wobstawnym městnom pšebywanja w kraju Bramborskej, njewótwisnje swójeje statneje pšislušności.

(2) Nimce w zmysle Zakładneje kazni maju w Bramborskej samske pšawa a winowatosći, dalokož njewobstoj za bergarjow Bramborskeje kazniske wobmyslenje.

(3) Pšislušniki drugich statow a bžezstatne z městnom pšebywanja w Bramborskej su Nimcam w zmysle Zakładneje kazni rownopšawne, dalokož njepóstajiju toś ta wustawa abo kazni něco drugego.

Artikel 4 (Krajne barwy a krajny wopon)

Krajnej barwje stej cerwjena a běła. Krajny wopon jo cerwjeny markojski hodlař na běłej płoni.

2. głowny źěl:

Zakładne pšawa a statne zaměry

1. wótrězk: Płašiwosć a pšawniski šćit

Artikel 5 (Płašiwosć)

(1) Jadnotliwcam a towarišnostnym kupkam w toś tej wustawje zawěšćone zakładne pšawa zawězuju kaznidawarstwo, wugbajucu móc, pšawodawstwo a, dalokož toś ta wustawa to póstajijo, teke tšeše ako njepósrědnje płašece pšawo.

(2) Dalokož móžo se pó toś tej wustawje zakładne pšawo pšez kazń abo na zaklaže kazni wobgranicowaś, ma se zasada poměrnosći dožaržaś. Na žeden part njesmějo se zakładne pšawo w swójej bytosći zraniś. We wobgranicujucej kazni ma se na zakładne pšawo z pomjenjenim artikla pokazaś.

(3) Zakładne pšawa płaše teke za tukrajne juristiske wósoby, dalokož daju se wóno pšawa pó swójom charakterje za nich nałožowaś.

Artikel 6 (Pšawniski šćit)

(1) Gaž se něchten wót zjawneje mócy w swójjich pšawach zranijo, ma wón pšawo na wužywanje pšawniskego póstupowanja.

(2) Kuždy móžo z twarženim, až jo se zranił wót zjawneje mócy w zakładnem pšawje, ako jo z toś teju wustawu zawěšćone, zapódaś pla Krajnego wustawowego sudnistwa wustawowe wobšěžkowanje. Nadrobnosći řědujo kazń, kótaraž móžo pjerwjejše wupóceranje pšawniskego póstupowanja a wósebne jadanje pšed pšiwzešim wobšěžkowanja pomináš.

(3) Pšestupijo-li zjawna móc winowatosć zjawnego pšawa, ako ma napšešiwu drugemu społniś, tak zarucyjo jeje nosař pó napšawach kazni drugemu narowanje napóraneje škódy.

2. wótrězk: Lichota, rowność a dostojnosť

Artikel 7 (Šćit cłowjecneje dostojności)

- (1) Dostojnosť cłowjeka jo njedotykniwa. Ju ważyś a šćitaś jo winowatosć wšeje statneje mócy a zakład kuźdego solidariskego zgromażeństwa.
- (2) Kuždy ma kuźdemu jogo dostojnosť pšípóznawaś.

Artikel 7a (Šćit měrnego zgromadnego żywjenja)

Kraj šćita měrne zgromadne żywjenje luži a se napšešiwijo rozšyrjenju rasistiskich a cuzych wótpokazujucych myśli.

Artikel 8 (Pšawo na żywjenje)

- (1) Kuždy ma pšawo na żywjenje, njezranjonosć a na cesćenje swójeje dostojności, gaž laży na wuměrach. Do pšawow na żywjenje a na njezranjonosć smějo se jano zapšimnuś na zakłaže kazni.
- (2) Wó šćit njenaróžonego żywjenja ma se wósebnje staraś pšez wobšyrne rozjasnjenje, dermatne póražowanje a socialnu pomoc.
- (3) Nichten njesmějo se pódejšpiś surowej, njećłowjecnej, pónižajucej wašni zažaržanja abo štrofje a nichten njesmějo se bžeze swójego wólnego a wuraznego pšigłosowanja wustajiś medicinskim abo wědomnostnym wopytanjam.

Artikel 9 (Lichota wósoby)

- (1) Lichota wósoby jo njezranjobna. Wóna smějo se jano na zakłaže kazni wobgranicowaś a to jano pši glědanju na formy, ako su w njej pšedpisane.
- (2) Wó dopušćenju a trašu jadnogo popajžeństwa rozsuzijo wuwžešnje sudnik. Pšed kuźdym sudnikojским rozsudom wó póstajenju abo dalejtrašu jadnogo popajžeństwa ma se pótrjefjonemu móžnosć daś, pó swójej wóli pšawniskego zastupnika k tomu braś. Mimo togo ma se bžez komuženja wósoba dowěry informěrowaś; pla młodostnych maju zagronite za wótkublanje pšawo na wobželenje pši jadnanju.
- (3) Pši kuźdem njesudnikojским póstajenju wó popajžeństwje ma se tak malsnje ako móžno, nejpózdžej pak w bėgu styriadwažasća góžinow,

sudnikojske słyšanje a nejpózdzej do kónca dnja pó zaješu sudnikojski rozsud póstajíš.

(4) Z popajžonymi wósobami njesmějo se daniž šělnje daniž dušnje zľě wobchadaš daniž njesměju se jim šikany nagótowaš.

Artikel 10 (Liche rozwijanje wósobiny)

Kuždy ma pšawo na liche rozwijanje swójeje wósobiny, dalokož wón njezranijo pšawa drugich a wustawu a jej wótpowědujuce kazni.

Artikel 11 (Šćit datow)

(1) Kuždy ma pšawo, sam rozsuziś wó pšewóstajenju a wužywanju swóych wósobinskih datow, na informaciju wó składowanju swóych wósobinskih datow a na glědanje do aktow a do howacnych amtskich póđložkow, dalokož jogo samego nastupaju a tomu napšešiwu njestoje pšawa tšešich. Na wósobu wězane daty směju se jano z dobrowólnym a wuraznym pšigłosenim wopšawnjonogo zwěšćowaš, składowaš, wobžěłowaš, dalejdawaš abo howacej wužywaš.

(2) Wobgranicowanja su jano we pšewažecem powšykнем zajmje pšez kazń abo na zakłaže kazni we wobłuku w njej póstajonych wótmyslenjow dowólone. Kužde zwěšćenje na wósobu wězanych datow ma se ned wopšawnjonemu znate cyniś, gaž zaměr zwěšćenja to dowólijo.

(3) Na zakłaže zwězkopšawnych pšedpisow ma se zarědowaš wustawowy šćit kraja, kenž póđlaży wósebnej parlamentariskej kontroli. Jomu njepšistoje žedne policajske pšawa. Wón teke njesmějo policiju w zmysle amtskeje pomocy wó napšawy pšosys, za kótarež sam njejo wopšawnjony.

Artikel 12 (Jadnakóć)

(1) Wšykne luže su pšed kaznju jadnake. Kuždažkuli swójowólnóć a kuždycke njewěcowne a njejadnake póstupowanje jo zjawnej mócy zakazane.

(2) Nichten njesmějo se dla swójego póchada, swójeje narodności, swójeje rěcy, swójego roda, swójeje seksualneje identity, swójego socialnego póchada abo połoženja, jadneje zbrašności, swójego religioznego, swětonaglědnego abo politiskego pšeznanjenja abo z rasistiskich pšícynow priwilegěrowaš abo slědk stajaš.

(3) Žony a muže su rownopšawne. Kraj jo zawězany, se staraš ze statkownymi napšawami wó rownostajanje žonow a mužow we pówołanju, zjawnem žywjenju, kubljanju a wukubljanju, we familiji ako teke we wobłuku socialnego zawěšćenja.

(4) Kraj, gmejny a gmejske zwězki su zawězane, se staraš wó rownogódnosć žywiejskich wuměnjenjow luži ze zbrašnosćami abo bžeze zbrašnosćow.

Artikel 13 (Lichota wědobnosći, wěry a wuznaša)

(1) Lichota wědobnosći, wěry a lichota religiozneho a swětonaglědnego wuznaša stej njezranjobnej, jeju njemólone wugbaše se zawěsćijo.

(2) Nichten njejo zawězany, swójo religiozne abo swětonaglědne pšeznanjenje pokazaš. Zastojnstwa maju jano pón pšawo, se za pšislušnosću k religioznemu zgromaženstwu pšašaš, gaž su z tym pšawa a winowatosći zwězane.

(3) Nichten njesmějo se nuzkaš k wobželenju pši religioznem abo swětonaglědnem jadnanju abo k nałożowanju religioznej formy pšisegi.

(4) Njamóžo-li bergař stašańske winowatosći społniš, dokulaž su pšešiwu jogo wědobnosći, ma kraj jomu we wobłuku swóжих móžnosćow druge, rownogódnje slušnosći pósrědniš. To pak njeplaši za wótedanki.

Artikel 14 (Njezele a swěženje)

(1) Kraj šćita njezele a wót stata pšípóznate swěženje ako dny wótpócywanja wót žěła.

(2) Z njezelami a swěženjami zwězane tradicije maju se wažyš.

(3) Nadrobnosći rědujo kazń.

Artikel 15 (Njezranjobnosć bydlenja)

(1) Bydlenje jo njezranjobne.

(2) Pšepytowanja směju se jano wót sudnika abo na zakłaže sudniskego rozsuda, w tšachu dla komudy pak teke wót drugich w kaznjach pšedwižonych organow póstajiš a jano w tam pšedpisaných formach pšewjasć.

(3) Zapsímješa a wobgranicowanja směju se jano pšewjasć k woboranju powšykneje tšašnosći abo w tšachu wó žywjenje za jadnotliwe wósoby, na pódože kazni teke k wót wobrošenju doraznych tšachow za zjawnu wěstosć a za pórěd, wósebnje k wót póranju nuze dla felujucego bydleńskego ruma, k woboranju tšašnosći mrětwy abo k šćitu wobgrozonych žiśi a młodostnych.

Artikel 16 (Listowe, postowe a telefonowe pótajmstwo)

- (1) Listowe ako teke postowe a telefonowe pótajmstwo su njezranjobne.
- (2) Zapsímješa su jano na zakłaže kazni dowólone, kótaraž móžo parlamentarisku kontrolu a musy nanejmnjenjej pózdžejšu sudnisku kontrolu pšedwizeš.

Artikel 17 (Wólność)

- (1) Wšykne luže maju pšawo na wólność.
- (2) Pšawo, pšebywaš a se zasedliš na kuždemžkuli městnje, smějo se jano pšez kazń abo na zakłaže kazni wobgranicowaš.

Artikel 18 (Pšawo na azyl, zakaz pšepódaša a wustarcenja)

- (1) Politiski pšeslědowane maju pšawo na azyl.
- (2) Wukrajniki njesměju se pšepódaš abo wustarcyš do jednogo kraja, w kótaremž jim grozy tšach wótštrofowanja k smjerši abo katowanja.

Artikel 19 (Lichota mēnjenja a medijow)

- (1) Kuždy ma pšawo, informacije a mēnjenja w kuždej formje lichotnje rozšyrjaš a se z powšykneje pšistupnych abo drugih pó pšawje zwuzywajobnych žrědłow infoměrowaš. Płašiwosć toš tych pšawow w słužbnych abo žětowych poměrach smějo se jano na zakłaže kazni wobgranicowaš.
- (2) Lichota casnikarstwa, rozgłosa, filma a drugih masowych medijow jo zawěšćona. Kazń ma pšez ředowanja w póstupowanju zawěšćiš, až se wjelerakosć w towarišnosći wobstojecych mēnjenjow w casnikarstwje a rozgłosu wuraznijo.

(3) Kazniske wobgranicowanja k šćitoju žiři, młodostnych ako teke cesći a drugih wažnych pšawniskich dobytgow su dowólone. Wójnska propaganda a zjawne, cłowjecnu dostojnosć ranjeje, diskriminěrowanja su zakazane.

(4) Rozgłos a telewizija matej nadawk, pšez pósřednjenje wjelerakosći programow pšinosowaš k twórjenju zjawneho měnjenja. Mimo zjawno-pšawniskich medijowych institucijow maju se na zaklaže kazni priwatne sćelaki dowóliš. Pši tom ma se nejwuša měra wjelerakosći měnjenjow zawěšćiš.

(5) Žurnalistiskej žělabnosći pó pšawje njesmějo se pšez winowatosć dopokaza zamóžnosći, skonfiskowanje a pšepytywanje zadoras.

(6) Censura njama se pšewjasć.

Artikel 20 (Lichota zjadnošenja)

(1) Wšyčne luže maju to pšawo, partaje, zjadnošeństwa, towaristwa, towarišnosći a druge zwězki załožyš a jim pšistupiš. Wšyčne zjadnošenja maju to pšawo, lichotnje a samostatnje póstajiš swój nutšikowny pórěd.

(2) Zjadnošenja, ako pó swójom zaměrje abo ze swójeju žělabnosću se pšejdu pšešiwo wustawje, chłostańskim kaznjam abo pšešiwo dorozměšu mjazy ludami, deje se na zaklaže kazni wobgranicowanjam pódstajiš abo se zakazaš.

(3) Partaje a bergarske gibanja, ako se zaběraju ze zjawnymi nadawkami a wobwliwuju zjawne twórjenje měnjenja, maju w swójom nutšikownem pórěže wótpowědowaš demokratiskim zasadam. Lichota jich sobustatkownosći pši politiskem twórjenju wóle ma se zawěšćiš.

3. wótrězk: Politiske pšawa sobupóstajenja

Artikel 21 (Pšawo na politiske sobupóstajenje)

(1) Pšawo na politiske sobupóstajenje jo zawěšćone.

(2) Kuždy ma wótpowědnje góženjoju, zamóžnosćam a fachowym wugbašam samske pšawo na pšistup k zjawnym amtam, dalokož njejo za wužywanje kněžarskich pšizwólenjow něco drugego kazniski pšedpisane. Pušćenje ze žěta abo discipliněrowanje dla sobustatkowanja w bergarskich gibanjach, zwězkach, religioznych zgromažeństwach abo partajach njejo dowólone.

(3) Wšykne luže maju to pšawo, se w bergarskich gibanjach abo zwězkach zgromažowaš k wobwliwowanju zjawnych nastupnošćow. Toš te maju pšawo na informěrowanje pšez wšykne statne a komunalne městna a na pšednjasenje jich pšosbow pši wótpowědnych městnach a zastupnikojskich korporacijach. Nadrobnosći rědujo kazń.

(4) Kuždy ma pó kazni pšawo na glědanje do aktow a howacnych amtskich pódožkow zastojnstwow a zastojnskich institucijow kraja a komunow, dalokož tomu napšešiwio njestojte wažne zjawne abo priwatne zajmy.

(5) Chtož jo pšez zjawne abo priwatne pšedewzeša w swóich pšawniski šćitanych zajmach pótrjefjony, ma pšawo na wobžělenje pši jadnanju. Samske pšawo maju teke zjadnošeństwa pótrjefjonych. Nadrobnosći rědujo kazń.

Artikel 22 (Wólby a ludowe wótgłosowanja)

(1) Kuždy bergar ma pó dokóńcenju šesnastego žywieńskego lěta pšawo, do krajnego sejma a do komunalnych zastupnikojskich korporacijow wóliš; pó dokóńcenju wósymnastego žywieńskego lěta ma kuždy bergar pšawo, se do nich wóliš daš. Drugim wobydlarjam Bramborskeje maju se toš te pšawa pšizwóliš, gaž a dalokož to Zakładna kazń dowóljo.

(2) Kuždy bergar ma pó dokóńcenju šesnastego žywieńskego lěta pšawo, se wobžěliš na ludowych iniciatiwach, ludowych póžedanjach a ludowych rozsudach ako teke na wobydlarskich pšosbach, bergarskich póžedanjach a bergarskich rozsudach. Druge wobydlarje maju to pšawo, se wobžěliš na ludowych iniciatiwach a wobydlarskich pšosbach; to pšawo, se wobžěliš na ludowych póžedanjach a ludowych rozsudach ako teke na bergarskich póžedanjach a bergarskich rozsudach, ma se jim pšiwdaš, gaž a dalokož to Zakładna kazń dowóljo.

(3) Wólby a ludowe wótgłosowanja su powšykne, njepósrědne, jadnake, lichotne a pótajmne. Wopšawnjone k wobžělenju na wólbach su partaje, politiske zjadnošeństwa, zapisane zjadnošeństwa a jednotliwe bergarje. Wótpóstańce se pó takej wašni póstupowanja wóle, kótaraz wólbny wósobiny ze zasadami poměroweje wólby zwěžo. Pšespytowanje wólby a pšespytowanje wótgłosowanja su ludowym zastupnistwam za wótpowědny wólbny wobwod dowólone. Za pšespytowanje wótgłosowanja ludowego rozsuda pó artiklu 116 wótrězk 1 plaše te z krajom Barliń dojadnane wóthylne rědowanja w statnem dogronje za rědowanje ludowych wótgłosowanjow w krajoma Barliń a Bramborska pšez Noworědowańske dogrono. Rozsudy pódláže sudniskej kontroli.

(4) Čtož se procujo wó městno w ludowem zastupnistwje, ma za pšigótowanje swójeje wólby pšawo na trěbne wulichowanje wót žěfa. Nikomu njesmějo se zajžowaš, se wó mandat wótpóstańca procowaš, jen pšewzeš a wugbaš. Wupowěženje abo pušćenje ze žěfa stej jano pón dowólonej, gaž wobstoje fakty, kenž daju žěłodawarjeju pšawo na pušćenje bžez wupowěženja.

(5) Nadrobnosci řědujo kazń. Kazń móžo wósebne pšedwižeš, až te we wótrězkach 1 do 4 pomjenjone pšawa jano ten ma, ako jo južo wěšty cas bergať abo wobydlať we wólbne m abo wótgłosowańskem wobwože. Kazń móžo teke pšedwižeš, až zastojniki, pšistajone zjawneje služby a sudniki njamógu rownocasnje byš člonk krajnego sejma abo komunalnych zastupnikojskich korporacijow.

Artikel 23 (Lichota zgromažowanja)

(1) Wšykne luže maju pšawo, se mimo pšizjawjenja abo dowólenja měrniwje a bžez bronjow zgromažowaš.

(2) Zgromaženja a demonstracije pód gołym njebjom mógu se póstajis ako take, kenž maju se pšizjawiš a kenž mógu se pši njepóšřednem tšachu za zjawnu wěstosć a pód striktnem zachowanim zasady poměrnosci wobgranicyš, rozpušćis abo zakazaš.

Artikel 24 (Pšawo na peticije)

Kuždy ma pšawo, se sam abo w zgromadnosći z drugimi wobrošis z póstarkom, z kritiku a wobšěžkowanim na krajny sejm, komunalne samozastupnikojske korporacije a na kužde howacne statne abo komunalne městno. Wobstoj pšawo na wótegrono w pšiměrjonem casu.

4. wótrězk: Pšawa Serbow

Artikel 25 (Pšawa Serbow)

(1) Pšawo serbskego luda na šćit, zachowanje a woplěwanje swójeje narodneje identity a swójogo starodawneho sedleńskego ruma se zarucyjo. Kraj, gmejny a gmejnske zwězki spěchuju zwopšawdnjenje togo pšawa,

předewšym kulturnu samostatnosť a statkowne politiske sobupóstajenje serbskego luda.

(2) Kraj se procujo wó zawěšćenje kulturneje awtonomije Serbow pšez krajne granice.

(3) Serby maju pšawo na zdžaržanje a spěchowanje serbskeje rěcy a kultury w zjawnem žywjenu a jeju pósrědnjenje w šulach a žiśownjach.

(4) W sedleńskem rumje Serbow ma se serbska rěc do zjawnych napismow zapšěgnuš. Serbska chórgoj ma módru, cerwjenu a bětu barwu.

(5) Zwopšawženje pšawow Serbow řědujo kazń. Wóna ma zawěšćić, až w nastupnosťach Serbow, wósebnje pši kaznidawarstwje, serbske zastupniki sobu žěťaju.

5. wótrězk: Manželstwo, familija, žywjeńske zgromaženstwa a žiśi

Artikel 26 (Manželstwo, familija a žywjeńske zgromaženstwa)

(1) Manželstwo a familija matej se wót komuny šćitaš a spěchowaš. Wósebnu wobstarość dostawaju mašerje, sam wótkubłajuce a familije z wjele žiśimi ako teke familije ze zbrašnymi swójbnyimi.

(2) Pótrěbnosć na šćit drugich žywjeńskich zgromaženstwow, kenž maju na pšecej traš, se pšípóznajo.

(3) Chtož w manželstwje, familiji abo w drugich žywjeńskich zgromaženstwach pód psychiskim abo fyziskim gwałtom šerpi, ma pšawo na pomoc a šćit komuny.

(4) Domacne žěto, wótkubłanje žiśi, domacne wótwardowanje pótrěbných a pówołańske žěto su pó gódnosći jadanake.

Artikel 27 (Šćit a wótkubłanje žiśi a młodostnych)

(1) Žiśi maju ako samostatne wósoby pšawo na respektěrowanje jich dostojnosći.

(2) Starjejše maju pšawo na wótkubłanje a winowatosć k wótkubłanju swójjich žiśi.

(3) Žiśi póżywaju na wósebnu waśnju śćit stata a towariśności. Chtož žiśi wótkubłujo, ma pšawo na pśiměrjonu statnu pomoc a towariśnostnu rozglědniwość.

(4) Žiśam a młodostnym ma se pšez kazń pśizwólís pšawniska pozicija, kótaraž respektěrujo jich wětšu a wětšu zamóžnosť dowiženja pšez pśípóznaše jich pśiběrajuceje samostatności.

(5) Žiśi a młodostne maju se pšed šělnym a duśynym zanjerožowanim a znjewużywanim śćitaś. Gaž se derjeměše žiśi abo młodostnych wobgrozy, wósebnje pšez njedocynjenje zagronitych za wótkubłanje, ma komuna trěbnu pomoc zawěśćić a kazniski zrědowane napšawy pšewjasć.

(6) Kraj, gmejny a gmejnske zwězki pódpěruju žiśownje a centrumy za lichy čas młodostnych, njewótwisnje wót jich nosarstwa.

(7) Kužde góle ma pó póstajenju kazni pšawo na wótkubłanje, kubłanje, wótwardowanie a zastaranje w žiśowni.

(8) Žěto wót žiśi jo zakazane.

6. wótrězk: Kubłanje, wědomnosť, wuměłstwo a sport

Artikel 28 (Zasady wótkubłanja a kubłanja)

Wótkubłanje a kubłanje matej nadawk, spěchowaś wuwiśe wósobiny; samostatne myslenje a jadhanje; waženje dostojności, wěry a pšeznanjenjow drugich; pśípóznaše demokratije a lichoty; wólu k socialnej spšawności; měrniwość a solidaritu w zgromadnem žywjenju kulturow a narodow ako teke zagronitość za pśirodu a wobswět.

Artikel 29 (Pšawo na kubłanje)

(1) Kuždy ma pšawo na kubłanje.

(2) Kraj ma winowatość, załožyś zjawne kubłanišća a spěchowaś pówołańske systemy wukubłanja.

(3) Kuždy ma pšawo na jadanaki pśistup do zjawnych kubłanišćow, njewótwisnje wót swójeje góspodarskeje a socialneje situacije a wót swójogo politiskego pšeznanjenja. Wobdarjone, socialnje slědk stajane abo zbrašne luže maju se wósebnje spěchowaś.

Artikel 30 (Šulstwo)

- (1) Wóno wobstoj powšykna winowatosć chójženja do šule.
- (2) Šulstwo stoj pód doglědom kraja. Pši wugótowanju statkuj starješe, ceptarje a wukniki ako teke jich zastupnistwa a zwězki sobu.
- (3) Šulstwo ma zawěšćís wótwórjonosć, pšepušćliwosć a wšakorakosć kublańskich směrow.
- (4) Za pšiwzeše do dalejwjedujucych šulow su mimo žycenja za wótkubłanje wopšawnjonych teke zamóžnosći, wugbaša a wobdarjonosći wuknika rozsužece.
- (5) Kraj a nosarje komunalnego samozastojnstwa maju winowatosć, šule zarědowaš a je spěchowaš. Wucba w toš tych šulach jo dermo. Liche wubrašé wucbnych a wuknjeńskich srědkow ma se pšez kazń ředowaš.
- (6) Pšawo na zarědowanje šulow w lichem nosarstwje se pó artiklu 7 wótrězk 4 Zakładneje kazni zawěšćijo. Nosarje maju pšawo na zjawny pšiptašonk za financěrowanje.

Artikel 31 (Lichota wědomnosći)

- (1) Wědomnosć, slěženje a wucba su liche.
- (2) Slěženja pódlaže kazniskim wobgranicowanjam, gaž zamógu zraniš cłowjesku dostojnosć abo znicys pširodne žyweńske zakłady.
- (3) Lichota wucby njewulichujo wót zwěrnosći k wustawje.

Artikel 32 (Wusoke šule)

- (1) Wusoke šule maju we wobłuku kaznjow pšawo na samozastojnstwo, pši kótaremž su wuwucujuce, druge pšistajone a studenty wobžěłone.
- (2) Pšawo na založenje wusokich šulow w lichem nosarstwje se zawěšćijo.
- (3) Pšistup k studiumoju na wusokej šuli ma kuždy, kenž jo zložyl wusokošulsku zdrjałosć. Nabywanje wusokošulskeje zdrjałosći za žěłabnych a pšistup k studiumoju na wusokej šuli bžeze wusokošulskeje zdrjałosći matej se wólažcys.
- (4) Za wukubłanje swóich duchownych maju cerkwje pšawo, wutwóriš a financěrowaš swójske instituty z wusokošulskim charakterom. To

wótpowědne płaši za religiozne zgromaženstwa. Wobsajženje profesurow na statnych teologiskich fakultetach se stawa w dojadnanju z cerkwjami.

(5) Nadrobnosći rědujo kazń.

Artikel 33 (Dalejkubłanje)

(1) Dalejkubłanje dorosćonych ma se wót kraja, gmejnow a gmejnskich zwězkow spěchowaš. Pšawo na załoženje kubłanišćow za dalejkubłanje w lichem nosarstwje jo zawěšćone.

(2) Kuždy ma pšawo na wulichowanje wót žěła za pówołańske, kulturne abo politiske dalejkubłanje. Nadrobnosći rědujo kazń.

Artikel 34 (Wuměłstwo a kultura)

(1) Wuměłstwo jo liche. Wóno trjeba zjawne spěchowanje, wósebnje pšez pódpěru za wuměłcow.

(2) Kulturne žywjjenje w swójej wjelerakosći a dalejdawanje kulturnego derbstwa se zjawnje spěchujotej. Wuměłske twórby a pomniki kultury stoje pód šćitom kraja, gmejnow a gmejnskich zwězkow.

(3) Kraj, gmejny a gmejnske zwězki pódpěruju wobžělenje na kulturnem žywjjenju a zmóžnju pšistup ku kulturnym pokładam.

Artikel 35 (Sport)

Sport jo spěchowanja gódny žěl žywjjenja. Spěchowanje sporta wót kraja, gmejnow a gmejnskich zwězkow jo wusměrjone na wurownany a pótrjebje wótpowědujucy poměr mjazy ludowym a wugbašowym sportom. Wóno dej žiwaš na wósebnje pótrěbnosći wuknikow, studentow, seniorow a zbrašnych.

7. wótrězk: Cerkwje a nabóžninske zgromaženstwa

Artikel 36 (Pšawniska pozicija)

(1) Wóno njewobstoj žedna statna cerkwja.

(2) Cerkwje a nabóžninske zgromaženstwa rědujo a zastoje swóje nastupnosći samostatnje w ramiku za wšyknych płašecych kaznjow. Wóni wobsajžaju swóje zastojnstwa mimo sobustatkowanja stata abo bergarskeje gmejny.

(3) Kraj pšipóznawa zjawnostny nadawk cerkwjow a nabóžninskih zgromažeństwow. Wóni su korporacije zjawnego pšawa, dalokož běchu to doněnta. Druge nabóžninske zgromažeństwa dostanu na pšosbu samske pšawa, gaž jich wustawki a licba jich člonkow garantěruju wěstosć dalejtraša a se makaju z tymi w artiklu 2 wótrězk 1 pomjenjonymi zasadami a zakładnymi pšawami toś teje wustawy.

(4) Cerkwje a nabóžninske zgromažeństwa směju, dalokož su korporacije zjawnego pšawa, wót swójjich člonkow danki zběraś na zakłaže statnych lisćinow za danki.

(5) Zjadnošeństwa za zgromadne woplěwanje jadnogo swětonaglěda su nabóžninskim zgromažeństwam rownogódne.

Artikel 37 (Wobsejžeństwo a statne winowatosći)

(1) Wobsejžeństwo a druge pšawa cerkwjow, nabóžninskih zgromažeństwow a jich institucijow nad swójjstwom, kótarež jo póstajone za kultusowe, kublańske a dobrotne zaměry, su zawěšćone.

(2) Cerkwjam a nabóžninskim zgromažeństwam pó kazni, dogronje abo howacnych pšawach pšisťojace winowatosći kraja a nosarjow komunalnego samozastojnstwa mogu se jano pšez dojadnanje wótpóraś. Dalokož jo wót takich dojadnanjow kraj pótrjefjony, trjebaju wóni wobkšusěnje pšez krajnu kazń.

Artikel 38 (Dušepastyrstwo)

We wótwardownjach, chórownjach, chłostarnjach a pódobnych zjawnych institucijach ako teke pla policije maju se cerkwjam a nabóžninskim zgromažeństwam namše, dušepastyrstwo a sakramenty zmóžniś wótpowědnje wobstojećym póžedanjam. Artikel 13 wótrězk 3 se nałožujo.

8. wótrězk: Pširoda a wobswět

Artikel 39 (Šćit pširodnych žywjeńskich zakładow)

(1) Šćit pširody, wobswěta a wót cłowjeka kultiwěrowaneje krajiny ako zakład něntejšnego a pšidućege žywjěnja jo winowatosć kraja a wšych luži.

(2) Kuždy ma pšawo na ščit swójeje njewobškózoności pšed zranjenjami a njeznjasliwymi wobgrozenjami, kótarež nastawaju z pšeměnenjow pširodnych žywjenskich zakładow.

(3) Zwěrje a rostlina se ako žywej byši ważytej. Družyna a družynje wótpowědujucy žywjenski rum matej se zdžaržaš a šćitaš.

(4) Statna wobswětowa politika ma se procowaš wó žarjabne wužywanje a wó znowawužywanje surowiznow ako teke wó žarjabne wužyše energije.

(5) Kraj, gmejny, gmejske zwězki a howacne korporacije zjawneho pšawa maju winowatosć, wobswět šćitaš pšed škódami a wobšěženjami a se wó to staraš, až se wobswětowe škódy wótpórajú abo wurownaju. Zjawne a priwatne projekty maju pó kaznjach swóju znjasliwosć z wobswětom dopokazaš. Wobsejžeństwo móžo se wobgranicowaš, gaž se pšez jogo wužywanje njekazniski wobswětoju mócnje zeškózijo abo wobswět se wobgrozyjo.

(6) Wótpóranje wótpadankow, kótarež njejsu nastali we wobcerku kraja, jo pód žiwanim na wósebnosci Barlinja jano we wuwzešnych padach dowólone a zakazane, gaž su pó swójej kakosci wósebnje tšašne za strowosć abo za wobswět. Nadrobnosci rědujo kazń.

(7) Kraj, gmejny a gmejske zwězki maju slušnosć, informacije wó tuchylnych a docakowanych wobšěženjach pširodneho wobswěta zwěsćiš a dokumentěrowaš; wobsejžarje a wugbarje załožkow maju wótpowědnu slušnosć wóznawjenja. Kuždy ma pšawo na toš te informacije, dalokož tomu napšešiwu njestoje pšewažece zjawne abo priwatne zajmy. Nadrobnosci rědujo kazń.

(8) Skjaržba zjadnošeństwow jo dowólona. Pšipóznate zjadnošeństwa za wobswět maju pšawo na wobželenje pši zastojnskich jadnanjach, kótarež nastupaju pširodne žywjenske zakłady. Nadrobnosci rědujo kazń.

(9) Kraj se wó to stara, až se w krajnem wobcerku žedne atomowe, biologiske abo chemiske broni njewuwijaju, njegótuju a njeskładuju.

Artikel 40 (Grunty a zemja)

(1) Wužywanje gruntow a wódow jo wósebnje zajmam celeje towarišnosći a pšiducym generacijam winowate. Jich pšedawanje móžo se pšez kazń wobgranicowaš. Grunty a zemja, kótarež slušaju kraju, směju se jano pó póstajenju kazni pšedawaš. Jich wužywanje ma se pšedewšym pšez wótnajmowanje a derbne twarske pšawo rědowaš.

(2) Wudobywanje zemskich pókladow pomina statne psízwołenje. Pši tom ma se wósebnje glědaš na zjawny zajm nješkódnego wužywanja zemje.

(3) Kraj, gmejny a gmejnske zwězki maju słušnosć, pši glědanju na zasady za šćit psírodnego wobswěta, wšym lužam psístup do psírody, wósebnje do górow, lěsow, k jazoram a rěkam zmóžniš a gaž jo trjeba, jen pśesajziš.

(4) Założenje a zdžaržanje nacionalnych parkow a šćitanych psírodných krajnow matej se spěchowaš. Pomniki psírody stoje pód zjawnym šćitom. Nadrobnosći rědujo kazń.

(5) Kraj se wó to procujo, až militarnje wužywane grunty wěcej a wěcej pśejdu do ciwilnego wužywanja.

9. wótrězk: Wobsejženstwo, góspodarstwo, žěło a socialne zawěšćenje

Artikel 41 (Wobsejženstwo a pšawo na derbstwo)

(1) Wobsejženstwo a pšawo na derbstwo stej zawěšćonej. Wopšimješe a wobgranicowanja su pšez kazni póstajone.

(2) Wobsejženstwo napołożyjo winowatosći. Jogo wužywanje ma tejerownosći słužys derjeměšu wšych luži.

(3) Kraj spěchujo šyroke rozšyrlenje wobsejženstwa, wósebnje wutwórjenje zamóženja pla žělobjerucych pšez wobželenje na produktiwne swójtwe.

(4) Wuswójenje jo jano za derjeměše wšych luži dowólone. Wóno smějo se jano pšez kazń abo na zakłaže kazni pšewjasć, kótaraž wašnju a rozměru zarownanja rědujo. Zarownanje ma se póstajis ze spšawnym wótwaženim zajmow cełeje towarišnosći a wobželonych.

(5) Grunty a zemja, póklady psírody a produkcijne srědki mógu pšez kazń, kótaraž wašnju a rozměru zarownanja rědujo, pšejš do zgromadnego wobsejženstwa abo do drugich formow wobsejženstwa za derjeměše wšych luži. Za zarownanje plaši wótrězk 4 sada 3 wótpowědnje.

Artikel 42 (Góspodarstwo)

(1) Kuždy ma pšawo na liche rozwijanje góspodarskeje samoiniciatiwy, dalokož njezranijo pšawa drugich a se njepšejžo pšesiwo wustawje a jej

wótpowědujucym kaznjam. Kraj se procujo wó wuběžowanje a šansowu spšawnosć.

(2) Góspodarske žywnjenje ma se pó zasadach socialnje spšawneho wikogóspodarskego pórěda, kenž ma winowatosć ščítaš pšírodny wobswět. Znjewužywanje góspodarskeje mócy njejo dowólone a tomu dej se zadoras.

Artikel 43 (Rolnikarstwo a gólnikarstwo)

(1) Wužywanje zemje wót rolnikarstwa a gólnikarstwa ma se wusměriš na spšawnosć pší wubrašu městna, na stabilnosć wunoskow a ekologisku znjasliwosć.

(2) Kraj spěchujo wósebne pšinosk rolnikarstwa a gólnikarstwa k wótwardowanju kulturneje krajiny, k wobchowanju wejsnego ruma a k ščítu pšírodnego wobswěta.

Artikel 44 (Spěchowanje struktury)

Kraj zawěsćijo spěchowanje struktury regionow ze zaměrom, stwóriš a wobchowaš we wšych krajnych žělach rownogódne žywnjeńske a žělowe wuměńjenja.

Artikel 45 (Socialne zawěsćenje)

(1) Kraj ma winowatosć, we wobłuku swójjich mócow, se staraš wó garantowanje pšawa na socialne zawěsćenje w paže chórosći, njeagluki, inwalidstwa, zbrašnosći, pótrěbnosći wótwardowanja a w starstwje. Socialne zawěsćenje ma zmóžniš cłowjeka dostojnu a samozagronitu wašnju žywnjenja.

(2) W situacijach nuze, kenž njezmóžniju cłowjeka dostojne žywnjenje a kenž se njedaju wótpóras z pomocu swójskich mócow a srědkow, wobstoj pšawo na socialnu pomoc.

(3) Zarědowanje a financěrowanje institucijow za wobradowanje, zastaranje a wótwardowanje w starstwje, pší chórosći, zbrašnosći, inwalidstwa a pótrěbnosći wótwardowanja ako teke za druge socialne a karitatiwne zaměry matej se wót stata spěchowaš, njewótwisnje wót jich nosarstwa. We wótwardowarnjach maju wobydlarje pšawa na sobupóstajenje.

Artikel 46 (Pomoc w nuzy)

Kuždy cłowjek jo w padach njezluki, katastrofow a wósebných situacijow nuze, wótpowědnje kaznjam winowaty k pomocy w nuzy.

Artikel 47 (Bydlenje)

(1) Kraj ma winowatosć, we wobłuku swójjich mócow, se staraš wó garantěrowanje pšawa na pšiměrjone bydlenje, wósebnje pšez spěchowanje bydleńskego swójjstwa, pšez napšawy socialneje bydlenjotwari, pšez šćit najmarjow a pšez pšiplašonki za najm.

(2) Rumowanje jadnogo bydlenja smějo se jano pšewjasć, gaž stoj narownańske bydlenje k dispoziciji. Pšiwótwaženju zajmow ma se wósebnje žiwaš na wóznam bydlenja za wježenje dostojnego cłowjecnego žywjnja.

Artikel 48 (Žěto)

(1) Kraj ma winowatosć, we wobłuku swójjich mócow, se pšez politiku staraš wó poľne žěto a spěchowanje žěta, wó pšesajženje pšawa na žěto, kótarež wobpšimuju pšawo kuždygo jadnotliwca, zaslužys swóje žywjnejske wudawki z takim žětom, ako jo sebje lichu wuzwólił.

(2) Pówołańske wobradowanje mimo zapłašenja a pósrědnjenje žěta se zawěšćijotej. Dalokož njedajo se pšiměrjona móžnosć za žěto dopokazaš, wobstoj pšawo na pšekubłanje, pówołańske dalejkubłanje a na zežywjnejsku pódpěru.

(3) Žělobjeruce maju pšawo na wěste, strowe a cłowjeka dostojne žělowe wuměnenja. Muske a žeńske maju pšawo na samske myto pšiwórownogódnem žěle.

(4) Wuknjeńcam, samodrugim, sam wótkubłajucym, chórym, lužam ze zbrašnosćami a staršym žělobjerucym pšiwóstoj wósebnje šćit pšewšiwu wupowěženju.

Artikel 49 (Lichota pówołanja)

(1) Kuždy ma pšawo, swójo pówołanje lichu wubraš a wugbaš. Do teje lichoty smějo se jano z kaznju abo na zakłaže kazni zapšimnuš.

(2) Zjawne, za wšych samske žělowe a službne winowatosći su jano za wósebnje, pšez kazń póstawjone zaměry dowóľone.

Artikel 50 (Sobupóstajenje)

Pśistajone a jich žěłarnistwa maju kaznjam wótpowědne pšawo na sobupóstajenje w nastupnosćach zawodow, pšedewzešow a instancow.

Artikel 51 (Lichota koalicionje a pšawo na štrajkowanje)

(1) Pšawo, za zachowanje a spěchowanje žěłowych a góspodarskich wuměnjow koalicionje twóriš, jo za kuždego a za wšykne pówołanja zawěšćone. Dojadnanja, kenž toš to pšawo wobgranicuju abo jomu zadoras wopytuju, su knicomne a na to wusměrjone napšawy su njekazniske.

(2) Pšawo koalicionow wobpśimjejo wósebnje wobzamknjenje tarifowych dogronow, kótarež mogu se za powšyknje plašece póstajiš. Žěłarnistwa maju pó póstajenju kaznjow pšawo na pśistup do wšykných zawodow, pšedewzešow a instancow. Pšawo na štrajkowanje jo zawěšćone.

10. wótrězk: Sudniske póstupowanje a chłóstanje

Artikel 52 (Zakładne pšawa pšed sudnistwom)

(1) Wuwžešne sudnistwa njejsu dowólone. Nikomu njesmějo se kazniski sudnik zajžowaš.

(2) Sudnistwa za wósebnje ressorty mógu se jano pšez kazń załožyš.

(3) Wšykne luže su pšed sudnistwom jadnake a maju pšawo na słyšanje w sudnistwje.

(4) Kuždy ma pšawo na fairne a běžne jadnanje pšed njewótwisnym a njestrońskim sudnistwom. Zjawnosć móžo se jano pó póstajenju kazni wót wobžělenja wuzamknuš.

(5) Nichten njesmějo se nuzkaš k znankstwu pšešiwo sebje samemu abo pšešiwo wósobam, kenž su pó kazni ako blisko stojece póstajone.

Artikel 53 (Zakładne pšawa we chłostańskem jadnanju)

(1) Njestatk móžo se jano chłostaš, gaž běšo chłostajobnosć pšed jogo wugbašim kazniski póstajona.

(2) Kuždy dla chłostajobnego njestatka wobwinowany abo pšeskaržony ma se tak dłuško ako njewinowaty wobglědowaš, daniž njejo pšawomócnje zasůžony.

(3) Nichten njesmějo se dla samskego njestatka na zaklaže powšyknych kaznjow wěcej razow póchłostaš.

(4) Wobwinowany ma pšawo, w kuždej situaciji sudniskego jadnanja pomoc zašćitowarja wužywaš.

Artikel 54 (Chłostanje)

(1) Pši chłostanju ma se na cłowjecnu dostojnosć žiwaš; wóno dej měš ako zaměr, wuzamóžniš chłostańca, w psiducem casu wjasć swójo žywjenje we socialnej zagronitosći bžeze chłostańskich njestatkow.

(2) Pušćony chłostańc ma pó póstajenju kaznjow pšawo na pomoc za swójo zasejarědowanje do towarišnosći.

3. główny žěl: Statna organizacija

1. wótrězk: Krajny sejm

Artikel 55 (Krajny sejm)

(1) Krajny sejm jo wuzwólone zastupnistwo luda a městno wutwórjenja wóle luda. Wón wobzamknuo kazni a krajny etat, kontrolěrujo wuwjedujuco móc, wobžěła zjawne nastupnosći, statkujo sobu pši wutwórjenju wóle kraja pši pšašanjach zwězkoweje a europskeje politiky a dopońtijo druge, jomu wótpowědnje teje wustawy pśistojace nadawki.

(2) Opozicija jo wažny wobstatk parlamentariskeje demokratije. Wóna ma pšawo na rownosć šansow.

Artikel 56 (Lichotny mandat wótpóslańcow)

(1) Wótpóslańce su zastupniki cełego luda a njesu na nadawki a pśikaze wězane. Nichten njesmějo jadnogo wótpóslańca nuzkaš, pšešiwu swójeje wědobnosći abo pšešiwu swójomu pšeznanjenju jadnaš.

(2) Wótpóslańce maju wósebnje to pšawo, se w krajnem sejmje a w jogo wuběrkach wugroniš, pšašanja a pšosby stajaš ako teke pši wólbach a wobzamknjenjach sobugłosowaš. Na pšašanja na kněžarstwo ma se bžez komuženja pó nejlěpšem wěženju a dospońtne wótegroniš. Nadrobnosći rědujo jadnański pórěd.

(3) Wótpóslańcam ma se pśistup k zastojnstwam a k službnym instancam kraja zmóžniš. Toš te maju jim na pominanje teke informacije z datajow daš ako teke akty a howacne amtojske pódložki pśedpołożyš. Pominanje ma se na krajne kněžarstwo abo, dalokož jen to pótrjefijo, na krajny liceński dwór zapódaš. Informacija ako teke pśedpołożenje aktow a howacnych amtojskich pódložkow matej se bžez komuženja a dopońtne staš.

(4) Pódawanje informacijow abo pśedpołożenje aktow a howacnych amtojskich pódložkow smějotej se jano pón wótpokazaš, gaž pšewažece zjawne abo priwatne zajmy za pótajmstwo to raznje pominaju. Rozsud ma se wótpóslańcoju zdžěliš a wobtwaržiš.

Artikel 57 (Indemnosc)

Wótpósłańc njesmějo se nikula dla swójojo wótgłosowanja abo dla jadnogo wugronjenja w krajnem sejmje, w jadnom jogo wuběrkow abo we frakciji sudniski abo službnje pśeslědowaš abo se howacej zwenka krajnego sejma póchtostaš. To pak njeplaši za wósromošece zranjenja.

Artikel 58 (Imunosc)

Kužda napšawa za chłostańske pśeslědowanje pśešiwo jadnomu wótpósłańcoju, kužde popajžeństwo a kužde howacne wobgranicowanje jogo wósobinskeje lichoty maju se na pominanje krajnego sejma wótstarcyš, gaž se pšez nje parlamentariske žěto krajnego sejma wobwliwujo.

Artikel 59 (Pšawo na wótpokazanje znankstwa)

Wótpósłańce maju pšawo, za wósoby, kótarež su se jim we jich funkciji ako wótpósłańce dowěřili a za fakty, kenž su w toš tej funkciji dowěřliwje zgónili, znankstwo wótpokazaš. Dalokož toš to pšawo na wótpokazanje znankstwa sega, nejstej pšepytowanje a zebraše dowólonej. Pšawo na wótpokazanje znankstwa njezgubijo swóju plašiwosc pšez skóńcenje mandata.

Artikel 60 (Zarownanje)

Člonki krajnego sejma dostawaju jedno swójeje zagronitosći wótpowědne a jich njewótwisnosć zawěšćujuce zarownanje. Nadrobnosci řědujo kazń.

Artikel 61 (Pšeskjaržba wótpósłańca)

(1) Wótpósłańc, kótaryž z póžednosću za dobytkom swój wliw abo swóju wědu ako wótpósłańc na taku wašnju znjewužyjo, až se naglědnosc krajnego sejma gropnje wobgrozyjo, móžo se pšed wustawowem sudnistwje pšeskjaržyš.

(2) Pšosba na pšeskjaržbu musy se nanejmenjej wót jadneje tšešiny člonkow krajnego sejma pódpisaš a trjeba pšigłosowanje wěššyny wót dweju tšešinowu člonkow krajnego sejma.

(3) Wustawowe sudnistwo móžo na zgubjenje mandata wusužiš.

Artikel 62 (Wólbna perioda, nowowólba)

- (1) Krajny sejm se pód wuměnjenim slědujucych póstajenjow na pěš lět wuzwólijo. Nowowólba se nanejjšnej sedymapěššaset a nejpóździej šesćšaset mjasecow pó zachopjeńku wólbneho casa wótmějo. Prezident krajnego sejma póstajijo w wobjadnosći z prezidiumom krajnego sejma źer wólby.
- (2) Krajny sejm móžo se na wobzamknjenje wětšiny wót dweju tšešinowu swójjich čłonkow rozpušćić.
- (3) W paže rozpušćenja krajnego sejma se nowowólba w běgu sedymšaset dnjow wótmějo.
- (4) Krajny sejm se nejpóździej na tšizastem dnju pó swójom wuzwólenju zejžo. Z tym se kónčy wólbny cas pjerwjějnego krajnego sejma.

Artikel 63 (Wólbne pšespytowanje)

- (1) Wólbne pšespytowanje jo nadawk krajnego sejma. Toš ten teke rozsužijo, lěc jaden wótpóslańc jo zgubił swójj mandat w krajnem sejmje.
- (2) Pšešiwu rozsuduju krajnego sejma jo wobšěžkanje na wustawowem sudnistwje móžne.
- (3) Nadrobnosći rědujo kazń.

Artikel 64 (Pósejženja)

- (1) Prezident krajnego sejma móžo krajny sejm kuždy cas zwołaš. Wón musy krajny sejm bžez komuženja zwołaš, gaž nanejmjenjej jedna pššina čłonkow krajnego sejma abo krajne kněžarstwo to pominatěj.
- (2) Krajny sejm wuražujo zjawnje. Zjawnosć móžo se z głosami dweju tšešinowu pšibytnych čłonkow wuzamknuš. Wó takem naraženju ma se w njezjawnem pósejženju rozsuzić. Pši wuzamknjenju zjawnosći ma se zjawne wobtwarženje pódaš.
- (3) Wěrnosćiwe rozpšawy wó zjawnych pósejženjach krajnego sejma a jogo wuběrkow wóstanu bžeze kuždeje wósobinskeje zagronitosći.

Artikel 65 (Wobzamknjenje)

Krajny sejm wobzamknjo z wětšynu wótedanych głosow, gaž njejo tak, až toš ta wustawa něco drugego póstajijo. Za wólby, ako maju se pšewjasć wót krajnego sejma, mógu se pšez kazń abo pšez jadnański pórěd krajnego sejma wuwzeša dopušćić.

Artikel 66 (Winowatosć pšibytnosći a pšawo na pšistup)

(1) Jadna pěšina pšibytnych člonkow krajnego sejma abo jadna tšešina člonkow jadnogo wuběrka móžotej sebje pšibytnosć kuždego člonka krajnego kněžarstwa pominaš.

(2) Člonki krajnego kněžarstwa a jich zagronite maju pšistup k pósejženjam krajnego sejma a k pósejženjam jogo wuběrkow. Člonki kněžarstwa maju pšawo se wugroniš. Nadrobnosći rědujo jadnański pórěd.

(3) Wótrězk 2 njeplaši za pšepytowańske wuběrki.

Artikel 67 (Fraccije)

(1) Fraccije wobstoje z člonkow krajnego sejma. Wóni se ze swójskimi pšawami a winowatosćami ako samostatne a njewótwisne jednotki na žěle krajnego sejma wobžěliju a pódpěruju wutwórjenje parlamentariskeje wóle. Tak maju pšawo na pšiměrjone wugótowanje. Wutwórjenje fraccije pó konstituěrowanju krajnego sejma trjeba jogo pšigłosowanje. Nadrobnosći rědujo kazń.

(2) Nuzkanje k fraccijam njejo dowólone.

Artikel 68 (Jadnański pórěd)

Krajny sejm dajo sebje jadnański pórěd.

Artikel 69¹ (Prezidium)

(1) Krajny sejm wuzwólijo na přédnem pósejženju ze swójeje srjeژی prezidium, kenž wobstoj z prezidenta, zastupnego prezidenta a dalších cłonkow. Kužda frakcija ma pšawo, w prezidiumje zastupjona byś.

(2) Prezident, zastupny prezident ako teke druge cłonki prezidiuma mógu se pšez wobzamknjenje krajnego sejma wótwólís. Wótwólenje ma płašiwosć, gaž stej dvě tšešinje cłonkow krajnego sejma pšigłosylej.

(3) Pšawa a winowatosći prezidiuma a jogo cłonkow rědujo jadnański pórěd krajnego sejma.

(4) Prezident zastupujo krajny sejm pó wenkownem. Wón pšistajonych krajnego sejma pówołujo a wótwołujo. Wón wugbajo domacne pšawo a policajsku móc w twarjenju krajnego sejma. Pšepytowanje abo konfiscěrowanje w rumnosćach krajnego sejma smějo se jano staś z pšizwólenim prezidenta krajnego sejma. Wón rozsuzijo wó nabrankach a wudawkach krajnego sejma pó póstajenju góspodarskego plana.

Artikel 70 (Wuběrki)

(1) Krajny sejm twóri wuběrki ze swójeje srježi.

(2) Zestajenje wuběrkow ako teke ředowanje pšedsedanjow we wuběrkach matej se pó zasadach poměroweje wólby pšewjasć. Kužda frakcija ma pšawo, nanejmenjej z jednym cłonkom w kuždem wuběrku zastupjona byś. Wótpóstańce bžeze frakcije maju pšawo, sobuzěłaś w jednem wuběrku z pšawom na głosowanje.

¹ Ze zachopjeńkom 7. wólbneje peridy krajnego sejma nabydnjo kazń k změnje Wustawy kraja Bramborska wót 18. měrcy 2015 płašiwosć. Art. 69 wótr. 1 a 2 změnijotej se na slědujucy part:

(1) Krajny sejm wuzwólijo na přédnem pósejženju ze swójeje srježi prezidium, kenž wobstoj z prezidenta, dweju zastupneju prezidentowu a dalších cłonkow. Za wuzwólowanje prezidenta a zastupneju prezidentowu maju frakcije pšawo na naraženje w slěže jich wjelikosći. Kužda frakcija ma pšawo, w prezidiumje zastupjona byś.

(2) Prezident, zastupnej prezidenta ako teke druge cłonki prezidiuma mógu se pšez wobzamknjenje krajnego sejma wótwólís. Wótwólenje ma płašiwosć, gaž stej dvě tšešinje cłonkow krajnego sejma pšigłosylej.

(3) Wuběrki statkujy we wobłuku nadawkow, kótarež su wót krajneho sejma dostali. We wobłuku swóych nadawkow mógu se teke ze swójskeje iniciatiwy z nastupnosću zaběraś a krajnemu sejmoju pórucenja pśedpołožyś.

Artikel 71 (Peticijowy wuběrk)

(1) Peticijowy wuběrk rozsuzijo wó zapódašach, ako su se na krajny sejm pósłali, dalokož krajny sejm sam wó nich njerosuzijo.

(2) Wšyke zastojnstwa a zastojnske instance kraja a komunow maju wuběrkoju na jogo pominanje kuždy cas pśistup dowóliś, informacije teke z datajow daś ako teke akty a howacne amtske pódožki pśedpołožyś. Sudnistwa maju w nastupnosćach pšawodawstwa jano informacisku pomoc wugaś.

(3) Nadrobnosći řědujo kazń.

Artikel 72 (Pśěpytowańske wuběrki)

(1) Krajny sejm ma pšawo a na pšosbu jadneje pěšiny swóych člonkow winowatosć, zasajziś pśěpytowański wuběrk. Pśedmjet pśěpytowanja ma se pšez wobzamknjenje pósłajiś a njesmějo se pšěsiwo wóli tych, ako su pšosbu stajili, pśeměniś.

(2) Pši zasajzenju kuždego nowego pśěpytowańskego wuběrka wuměnijo se pśedsedanje mjazy frakcijami pó pórěže jich wjelikosći. Pśedsedarje njamaju we wuběrku žedno pšawo na głosowanje. Kužda frakcija ma to pšawo, nanejmenjej z jednym člonkom w pśěpytowańskem wuběrku zastupjona byś.

(3) Pśěpytowańske wuběrki maju to pšawo, dopokaze zwěšćiś. Wóni maju k tomu winowatosć, gaž se to wót pěšiny člonkow wuběrka pomina. Zwěšćenje dopokazow stanjo se zasadnje w zjawnem pósejženju. Zwěšćenje dopokazow njejo dowólone, gaž widobnje njelažy we wobłuku pśěpytowańskego nadawka. Listowe, postowe a telefonowe pótajmstwo wóstanjo njedotyknomne. Sudnistwa a zastojnstwa maju slušnosć pšawnisku a amtsku pomoc dawaś. Krajne kněžařstwo, zastojnstwa a zastojnske instance kraja a zjadnošeństwa, institucije a załožby zjawneho pšawa, ako pódstoje doglědoju kraja, maju slušnosć, te wót pśěpytowańskego wuběrka pominane akty pśedpołožyś a na napšasowanja wótegroniś, dowóliś pśistup k zastojnstwam, službnym městnam a institucijam ako teke daś notne pšizwólenja k wugronjenju.

(4) Rozpšawy pšepytowańskich wuběrkow njepódlaže sudniskej kontroli. Sudnistwa mógu, gaž kšě, zwěšćone wobstojnosći gódnošís.

(5) Nadrobnosći řědujo kazń.

Artikel 73 (Enkwetne komisije)

Krajny sejm ma pšawo na zasajženje enkwetnych komisijow. Kužda frakcija ma pšawo, nanejmnjej z jadnym člonkom w kuždej enkwetnej komisiji zastupjona byś. Nadrobnosći řědujo kazń.

Artikel 74 (Zagronite kraja)

(1) Za zawěšćenje zakładnego pšawa na šćit datow pó artiklu 11 wuzwólijo krajny sejm bžez debaty zagronitego kraja za šćit datow. Pšed jogo wuzwólenim pšewježo se pšípósluchanje we jadnom wuběrku, kótaryž jo krajny sejm póstajil. Wón se wót prezidenta krajnego sejma pomjenijo a se jomu pódstajijo. We wugbašu swójogo amta jo wón njewótwisny, ale ma se kazni pódejšpís. Wón móžo se kuždy cas wobrošís na krajny sejm. Wšykne zastojnstwa a zastojnske instance kraja a komunow maju winowatosć, jomu na pominanje pšedpóložys a pšepódaš akty a howacne amtske pódlóžki, pódaš informacije teke z datajow ako teke zmóžniš pšistup do wšykných slůžbnych rumnosćow.

(2) Krajny sejm móžo dalšych zagronitych wuzwólís. Wótrězk 1 sada 3 wótpowědnje pšaš, dalokož njejo nic drugego kazniski póstajone.

(3) Nadrobnosći řědujo kazń.

2. wótrězk: Kaznidawarstwo

Artikel 75 (Kazniska iniciatiwa)

Pšedłogi za kazni mógu se ze srježji krajnego sejma, wót krajnego kněžarstwa abo pšez ludowe póžedanje pšedpóložys.

Artikel 76 (Ludowa iniciatiwa)

(1) Wšyčne wobydlarje maju pšawo, krajnemu sejmoju we wobtuku jogo kompetence wěste temy wutwórjenja politiskeje wóle naražiš. Toš ta ludowa iniciatiwa móžo teke kazniske pšedłogi a pšosby wó rozpušćenje krajnego sejma pšedpožyš. Iniciatiwa musy se nanejmenjej wót dwažasća tysac wobydlarjow, pšosby wó rozpušćenje krajnego sejma nanejmenjej wót stoapěššaset tysac bergarjow z pšawom na głosowanje pódписаš. Jich zastupniki maju pšawo na pšípósluchanje.

(2) Iniciatiwy ku krajnemu etatu, k službnym a zastarańskim nabrankam, wótedankam a personalnym rozsudam njejsu dowólone.

Artikel 77 (Ludowe požedanje)

(1) Njepšigłosyo-li krajny sejm kazniskej pšedłoze, pšosbje na rozpušćenje krajnego sejma abo drugej pšedłoze pó artiklu 76 w casu styrych mjasecow, pšewježo se na pominanje zastupnikow iniciatiwy ludowe požedanje.

(2) Žaržy-li krajne kněžarstwo abo tšešina člonkow krajnego sejma ludowe požedanje za njedowólone, musy se wustawowe sudnistwo konsultěrowaš.

(3) Ludowe požedanje jo wuspěšne, gaž jo nanejmenjej wósymžaset tysac bergarjow z pšawom na głosowanje jomu w casu šesćich mjasecow pšigłosowało. Pšosba wó rozpušćenje krajnego sejma trjeba pšigłosowanje nanejmenjej wót dwěšće tysac bergarjow z pšawom na głosowanje.

Artikel 78 (Ludowy rozsud)

(1) Njewótpowědujo-li krajny sejm w casu tšich mjasecow ludowemu požedanju, tak se za cas dalšych styrych mjasecow pšewježo ludowe rozsuzenje. Cas wót znatecynjenja zwěšćonego rezultata ludowego požedanja a ludowego rozsuzenja ma se wót prezidiuma krajnego sejma na cas až do žaseš mjasecow pódlejšyš, gaž pšez to móžo se ludowe rozsuzenje pšewjasć zgromadnje z krajnymi wólbami abo z drugim ludowym rozsuzenim. Krajny sejm móžo konkurěrujucu kaznisku abo howacnu pšedłogu pó artiklu 76 sobu k wótgłosowanju stajiš. Prezident krajnego sejma ma kazniske pšedłogi z pódanymi pšicynami abo druge za wótgłosowanje naražone pšedłogi w pšiměrjonej formje wózwjawiš.

(2) Kazniska abo druga pšedłoga pó artiklu 76 jo pšez ludowy rozsud pšiwzeta, gaž wěšyna tych, ako su swój głos wótedali, ale nanejmenjej běrtyl bergarjow z pšawom na głosowanje, jo pšigłosyl.

(3) Pši pšeměnjach wustawy ako teke pši pšosbach wó rozpušćenje krajnego sejma matej dwě tšešinje tych, ako su swój głos wótedali, nanejmnjej pak potojca bergarjow z pšawom na głosowanje, za pšemějenje wustawy abo za rozpušćenje krajnego sejma glosowaš. Lice se jano płašiwe „jo“- a „ně“- glose.

Artikel 79 (Změny wustawy)

Wustawa móžo se jano pšez kazń změníš, kótaraž wopšimješe wustawy wuraznje pšeměnjijo abo wudospoňjijo. Za to stej pšigłosowanje wětšyny čłonkow krajnego sejma z dwěma tšešinoma abo ludowy rozsud pó artiklu 78 wótrězk 3 trěbnej.

Artikel 80 (Pšawniske wukaze)

Poňnomóc za wudaše pšawniskego wukaza móžo se jano pšez kazń wugroniš. Kazń ma wopšimješe, zaměr a rozměru wugronjoneje poňnomócy póstajíš. Pšawniski zakład ma se we wukazu pomjeniš. Pšedwiži-li kazń, až móžo se poňnomóc dalej pšenjasć, tak jo za pšenjasenje poňnomócy pšawniski wukaz notny.

Artikel 81 (Wózwajenje, nabyše płašiwosći)

(1) Prezident krajnego sejma ma te wót krajnego sejma wobzamknjone abo pšez ludowy rozsud pšiwzete kazni bžez komuženja wustajíš a w kaznjowem a wukazowem łopjenje za kraj Bramborska wózwajíš.

(2) Pšawniske wukaze se wót togo městna wustaje, kótarež je wudajo a se wózwajiju glědajucy na druge pšawniske póstajenja w kaznjowem a wukazowem łopjenje za kraj Bramborska.

(3) Kužda kazń a kuždy pšawniski wukaz dej zeň nabyša płašiwosći póstajíš. Felujo-li take póstajenje, tak nabydnu płašiwosć wót stjernastego dnja pó wótběgu dnja, na kótaremž jo se kaznjowe łopjeno wózwajišo.

(4) Pó póstajenju jadneje kazni móžotej wupisanje kaznjow a pšawniskich wukazow a jich wózwajenje se staš w elektroniskej formje.

3. wótrězk: Krajne kněžarstwo

Artikel 82 (Zestajenje)

Kněžarstwo kraja Bramborska wobstoj z ministarskego prezidenta a z ministarjow kraja.

Artikel 83 (Wólba ministarskego prezidenta)

(1) Krajny sejm wuzwóljo ministarskego prezidenta bžez debaty w pótajmnm wótgłosowanju z wětšynu swóјich člonkow. Pšawo na naraženje ma kuždy wótpóslańc.

(2) Njedostanjo-li žeden z naražonych w přědnem wótgłosowanju wětšynu, pšewježo se druge wótgłosowanje. Gaž wólba w toš tom wótgłosowanju swóј zaměr teke njedojšpijo, tak jo ten wólony, ako w dalšem wótgłosowanju dostanjo nejwěcej głosow.

(3) Gaž wólba ministarskego prezidenta za cas tšich mjasecow pó konstituěrowanju krajnego sejma swóј zaměr njedojšpijo, pšaši krajny sejm ako rozpušćony.

Artikel 84 (Pówołanje a pušćenje ministarjow)

Ministarski prezident pówołajo a pušćijo ministarjow.

Artikel 85 (Kóńcenje amtskego casa)

(1) Amtski cas ministarskego prezidenta se kóńcy ze zejženim nowego krajnego sejma, amtski cas ministarjow teke z kuždeju drugeju formu wobkóńcenja amta ministarskego prezidenta. Ministarski prezident a ministarje mógu kuždy cas swóјo slědkstupjenje wózwawiš.

(2) Ministarski prezident a na jogo pšosbu teke ministarje maju winowatosć, swóјe nadawki dalej wugbaš až do amtskego nastupa jich naslědnikow.

Artikel 86 (Konstruktiwny wotum njedowěry)

(1) Krajny sejm móžo ministarskemu prezidentoju jano z tym njedowěru wugroniš, až wón z głosami wětšynu swóјich člonkow naslědnika wuzwóljo.

(2) Mjazy rozgromom wó pšosbje w krajnem sejmje a wólbu musy nanejmenjej wósymastyrzaśca gózinow byś, nanejwěcej pak sedym dnjow.

Artikel 87 (Pšašanje dowěry)

Njenamakajo-li pšosba ministarskego prezidenta na krajny sejm, jomu dowěru wugroniś, pšigłosowanje wětšyny čłonkow krajnego sejma, móžo se krajny sejm za cas dwažasća dnjow rozpušćić, gaž njejo w tom casu z glosami wětšyny swójjich čłonkow wuzwóliť drugogo ministarskego prezidenta. Gaž krajny sejm toś te pšawa njewužyjo, ma ministarski prezident pšawo, krajny sejm w běgu dalšych dwažasća dnjow rozpušćić.

Artikel 88 (Pšisega)

Ministarski prezident a ministarje krajnego kněžarstwa do pšiwzeša nadawkow pšed krajnym sejmom slědujuce pšisegaju:

„Pšisegam, aź celu swóju móc póscijom derjeměšu luži kraja Bramborska, aź budu jich wužytk pšispórjaś, škódu wót nich wót wobrošowaś, mě dowěrjony amt z nejlěpšym wěženim a zamóženim njestroński zastojaś, wustawu a kazń zachowowaś a zašćitowaś, swóje winowatości wědobnosćiwje społnjowaś a pšpšawność kuždemu napšesiwu wopokazowaś.“

Móžo se teke z religioznym zlubjenim pšisegaś.

Artikel 89 (Twórjenje wóle)

Ministarski prezident póstajijo směrnice politiki kněžarstwa a jo za to krajnemu sejmoju zagronity. W ramiku toś tych směrnicow kuždy ministar jomu dowěrjony wobłuk nadawkow samostatnje a ze swójskeju zagronitośću pšed krajnym sejmom nawjeduju.

Artikel 90 (Pšedsedanje, wobzamknjenje, jadnańske nawjedowanje)

(1) Ministarski prezident krajnemu kněžarstwoju pšedseda. Kněžarstwo wobzamknjo swóje rozsuženja z wětšynu głosow. W paže rowności głosow rozsužijo głos ministarskego prezidenta.

(2) Ministarski prezident wugbajo swóje nadawki pó jadnańskem póřeže, kótaryž jo krajne kněžarstwo wobzamknuło.

Artikel 91 (Pšawo zastupowanja, dogrona)

(1) Ministarski prezident kraj pó wenkownem zastupuju. Wón móžo toś to pšawo na drugego cłonka krajnego kněžarstwa abo na pódrědowane městna pšenjasć.

(2) Statne dogrona, wósebnje dogrona, kenž se na pšedmjaty kaznidawarstwa pósěguju abo wudawki pominaju, za kótarež etatowe srědky njejsu pšedwizone, trjebaju pšigłosowanje krajnego sejma.

Artikel 92 (Pšawo wobgnaženja)

Ministarski prezident wugbajo za kraj w jadnotliwem paže pšawo wobgnaženja. Wón móžo toś to pšawo na drugego pšenjasć.

Artikel 93 (Zastojniki)

Krajne kněžarstwo pówołajo a pušćijo zastojnikow kraja. Wóno móžo toś to pšawo na drugi gremium pšenjasć.

Artikel 94 (Winowatosć kněžarstwa k informěrowanju)

Krajne kněžarstwo ma winowatosć, krajny sejm a jogo wuběrki docasnje a dokradnje informěrowaś wó pšigótowanju kaznjow a wukazow, wó zasadnych pšašanjach teritorialnego rědowanja, wó planowanju městnow za industrielle investicije a pšewježenju wjelikich pšedewzešow. To samske plaši za sobustatkowanje w Zwězkowej raže ako teke za zgromadne žěło ze Zwězkom, z krajami, z drugimi statami a z Europskeju uniju, dalokož se jedna wó temy zasadnego wóznama. Artikel 56 wótrězk 4 wótpowědnje plaši.

Artikel 95 (Njeznjasliwosć)

Ministarski prezident a ministarje njesměju žeden drugi plašony zjawny amt, žedno rucnikarstwo abo druge pówołanje wugbaś. Žeden cłonk kněžarstwa njesmějo pšedewzešeju abo jadnomu jogo organow pšisłušaś, kenž zaměr góspodarskeje cynitosći ma. Wó wuwzešach rozsužijo krajny sejm.

4. wótrězk: Zastojnstwo

Artikel 96 (Organizacija zastojnstwa)

(1) Organizacija statnego krajnego zastojnstwa a ředowanje zagronitosćow se pšez kazńi abo na zakłaže kazni póstajijotej. Nadawki, ako mógu se wót pódrědowanych zastojnskich instancow spuščobnje a zmyslapólnje społniš, maju se toš tym pširědowaš.

(2) Załoženje statnych zastojnstwow sluša do zagronitosći krajnego kněžarstwa. Wóno móžo toš to pšawo na drugi gremium pšenjasć.

(3) Nadawki zastojnstwa społnjuju zastojniki a pšislušniki zastojnstwa, kenž žěłaju strońskonjewótwisnje a su wustawje a kaznjam zawězane. Zastojniki złože službnu pšisegu. Pšistajone złože zlubjenje.

Artikel 97 (Komunalne samozastojnstwo)

(1) Gmejny a gmejske zwězki maju pšawo samozastojnstwa. Kraj smějo jano pšawniski doglěd napšěšiwo gmejnam a gmejskim zwězкам wugbaš.

(2) Gmejny a gmejske zwězki społnju we swójom teritoriju wšykne nadawki městneje zgromadnosći, ako pó toš tej wustawje abo pó kazni drugim městnam njepšistoje.

(3) Kraj móžo gmejny a gmejske zwězki pšez kazńi abo na zakłaže kazni zawězaš, nadawki kraja do statka stajiš a se pši tom pšawo pšikaza pó pšawniskich pšedpisach wobchowaš. Gaž se gmejny a gmejske zwězki pšez kazńi abo na zakłaže kazni k społnjenju nowych zjawnych nadawkow zawěžu, pótom maju se pši tom póstajenja za zarownanje kostow wujadnaš. Zawinujuli toš te nadawki wěcej kostow za gmejny a gmejske zwězki ako howacej, ma se za to wótpowědne finacialne wurownanje k dispoziciji stajiš.

(4) Gmejny a gmejske zwězki deje se ako nejwuše komunalne zwězki zawcasa słyšaš, pjerwjej až se pšez kazńi abo pšawniski wukaz powšykne pšasańja zrěduju, kótarež jich direktnje pótrjefiju.

(5) Nadrobnosći ředuju kazńi.

Artikel 98 (Teritorialne změny)

(1) Teritorij gmejnow a gmejskich zwězkow móžo se zawinow zjawneho derjeměša dla změniš.

(2) Teritorij gmejnow móžo se pšez dojadnanje gmejnow z pšizwólenim amta za pšawniski doglěd, pšez kazń abo na zakłaže kazni změniš. Rozpušćenje gmejnow pšesiwo jich wóli pomina wótpowědnu kazń. Pšed změnu teritorija gmejny ma se ludnosć direktnje pótrjefjonych stronow słyšaš.

(3) Teritorij gmejnskich zwězkow móžo se pšez kazń abo na zakłaže kazni změniš. Rozpušćenje jednotliwych wokrejsow pomina wótpowědnu kazń. Pšed rozsuzenim ma se wólone zastupnistwo gmejnskego zwězka słyšaš.

(4) Nadrobnosći řědujo kazń.

Artikel 99 (Gmejske danki)

Gmejny maju za społnjenje swójjich nadawkow pšawo, pó póstajenju kaznjow swójske žřědła za danki wótekšyš. Kraj se z pomocu finacielneho wurownanja wó to stara, až gmejny a gmejske zwězki swóje nadawki społniš mógu. We wobtuku finacielneho wurownanja maju se gmejny a gmejske zwězki na nabrankach dankow kraja poměrnje wobžěliš.

Artikel 100 (Komunalna wustawowa skjaržba)

Gmejny a gmejske zwězki mógu wustawowu skjaržbu zapódaš z wobtwarzenim, až kazń kraja jich pšawo na samozastojnstwo pó toš tej wustawje rani.

5. wótrězk: Financnistwo

Artikel 101 (Góspodarski plan)

(1) Kraj ma ze swójjim etatowym góspodarjenim w ramiku pótrěbnosćow cefogóspodarskeje rownowagi šćitoju pširodnych žywejskich zakładow něntějnych a pšiducyich generacijow wótpowědowaš.

(2) Wšykne nabranki a wudawki kraja maju se do góspodarskego plana zarědowaš. W krajnych zawodach a pši wósebnych wobsejžeństwach trjebaju se jano dodanki abo wótedanki zarědowaš. Dodatny góspodarski plan móžo se na jednotliwe nabranki a wudawki wobgranicyš. Góspodarski plan a dodatny góspodarski plan matej pó nabrankach a wudawkach byš wurownanej.

(3) Góspodarski plan zawěsćijo se za cas jadnogo góspodarskego lěta abo za wěcej góspodarskich lět, žělony pó jednotliwych lětach, pšed zachopjeńkom přédneho góspodarskego lěta pšez góspodarsku kazń. Za žěle góspodarskego plana móžo se pšedwizeš, až wóni plaše za rozdźelne casowe wobtuki, žělone po góspodarskich lětach.

Artikel 102 (Pšechodne społnomócnjenje)

Njejo-li až do kónca jadnogo góspodarskego lěta góspodarski plan za pšiduće lěto zawěsćony, tak ma krajne kněžarstwo až do jogo nabyša płašiwosći połnomóc:

1. wšykne wudawki płašís, kenž su notne,
 - a) kazniski wobstojece institucije zdžaržaš a kazniski wobzamknjone napšawy pšewjasć,
 - b) pšawniski wobtwaržone slušnosći kraja społnjowaš,
 - c) twarske žěła, wobstaranja a howacne płašenja dalej wjasć, za kótarež su se južo pšez góspodarski plan zachadnego lěta pšinoski pšizwólili;
2. kredity nabraš až do wusokosći jadnogo běrtyla kónčneje sumy wótběžanego góspodarskego plana pó tsích mjasecach, dalokož nabranki z dankow a wudawki a nabranki z howacnych žrědłow wudawki pód cyfru 1 njenarownaju.

Artikel 103 (Nabraše kreditow)

(1) Etat kraja ma se zasadnje mimo dochodow z kreditow wurownaš.

(2) Glědajucy na jedno se wót normalnego položjenja wóthylace negatiwne konjunkturalne wuwise, móžo se wót we wótrězku 1 naspomnjoneje zasady wótejš. W paže katastrofow pširody abo wuwzešnych situacijow nuze, ako njejsu pód kontrolu stata a statne financelne položenje bejnje wobliwuju, móžo se na zaklaže rozsuda krajnego sejma wót we wótrězku 1 naspomnjoneje zasady wótejš. Rozsud pó saže 2 ma se zwěžaš z planom woplašowanja.

(3) Pšewzeše rucenjow, garantijow abo howacnych zarucenjow, kenž mógu zawinowaš wudawki w pšiducych góspodařskich lětach, trjebaju pó jich wusokosći póstajonu kaznisku połnomóc. To samske plaši za to wót wótrězka 1 wuwzešnje dowólone nabraše kreditow. Za nabraše kreditow wótpowědnje

wótrězka 2 sada 1 móžo se pšedwizeš wótchylenje wót kazniski póstajoneje wusokosći w rezultaše góspodařskego pšewježenja.

(4) Nadrobnosći ředuju kazń.

Artikel 104 (Zarowanje wudawkow)

Wobzamknjenja krajnego sejma, kenž zawinuju wudawki, maju teke póstajis, kak mógu se toš te wudawki zarownaš.

Artikel 105 (Pšestupjenja góspodarskego etata)

Wudawki wušej a zwenka góspodarskego etata trjebaju pšigłosowanje ministarja za finance. Wón smějo je jano w paže njedocakowaneje a njewótpokazajobneje pótrěbnosći dowóliš. Nadrobnosći ředuju kazń.

Artikel 106 (Zlicowanje a pšespytowanje zlicowarstwa)

(1) Wó wužywanju wšych nabrankow a wudawkow, wó wobsejžeństwje a długu kraja ma ministar za finance w pšiducem góspodarskem lěše za wulichowanje krajnego kněžarstwa krajnemu sejmoju wótlicyš.

(2) Krajny liceński dwór pšespytujo etatowe zlicowanje ako teke pórědnosć a góspodnosć etatowego a góspodarskego wježenja. Wuslědki pšespytowanja se krajnemu sejmoju a krajnemu kněžarstwoju w lětnej rozpšawje pšepódaju. Kněžarstwo pšed krajnym sejmom k tomu swójo mēnjenje wugronijo. Nadrobnosći ředuju kazń.

Artikel 107 (Krajny liceński dwór)

(1) Krajny liceński dwór jo samostatne, jano kazni powdane nejwuše krajne zastojnstwo. Jogo člonki maju sudnikojsku njewótwisnosć.

(2) Člonki krajnego liceńskego dwóra se wuzwóliju wót krajnego sejma bžez debaty z wěšynu jogo člonkow. Pšed jich wólbju se pšewježo w jadnom wót krajnego sejma póstajonem wuběrku pšípósluchanje. Nadrobnosći ředuju kazń.

6. wótrězk: Pšawnistwo

Artikel 108 (Pšawodawstwo)

- (1) Sudniki su njewótwisne a jano pšawoju a kazni powdane.
- (2) Na pšawodawstwje maju se žerńske a muske z luda ako cesnoamtske sudniki pó póstajenju kaznjow wobžělowaś.

Artikel 109 (Pówołanje sudnikow)

- (1) Wó pówołanju do sudnikojskego amta rozsuzijo wótpowědny ministař gromaže z wuběrkom za wólbú sudnikow. Wuběrk za wólbú sudnikow wobstoje nanejmenjej z dweju tšešinowu z wótpóslańcow. We njom muse wšykne frakcije zastupjone byś. Pšedsedanje wugbajo wótpowědny ministař bžez pšawa na głosowanje. Nadrobnosći rěduju kazń.
- (2) Prezidenty wušych krajnych sudnistwow se wót wuběrka za wólbú sudnikow na naraženje krajnego kněžarstwa wuzwólju.
- (3) Pó wótrězkoma 1 a 2 pówołane abo wólone sudniki maju se wót krajnego kněžarstwa pomjenisć. Wóno móžo toś to pšawo na zagronitego cłonka krajnego kněžarstwa pšenjasć.
- (4) Zarědujo-li kraj z drugimi krajami zgromadne sudnistwa, móžo se pšez statne dogrono wótchylnje póstajisć.

Artikel 110 (Cesnoamtske sudniki)

- (1) Cesnoamtskim sudnikam njesměju dla jich žělabnosći žedne škody nastaś. W jich amtskem casu jo wupowěženje abo pušćenje jano dowólone, gaž fakty pšedlaže, kenž žělo- abo službudawarjeju pšawo na wupowěženje bžez komuženja daju.
- (2) Cesnoamtske sudniki mógu sebje pši sudnistwach zastupnistwo wuzwólisć, kótarež jich zajmy zastupuju. W swójej funkciji maju cesnoamtske sudniki pšawo na dalejkublanje.

Artikel 111 (Pšeskjaržba sudnika)

Gaž se sudnik we službje abo zwenka služby pšejžo pšesiwo zasadam Zakładneje kazni abo pšesiwo póředuju pó pšawach wustawy kraja, móžo

Zwězkowe wustawowe sudnistwo z wětšynu dweju tšešinowu na pšosbu wětšyny cłonkow krajnego sejma póstajís, až ma se sudnik do drugogo amta pšesajzís abo na wuměnik pódaš. W paže pšestupjenja z wótpóglědom móžo se pušćenje wugronís.

Artikel 112 (Wustawowe sudnistwo)

(1) Wustawowe sudnistwo kraja jo jedno wšym drugim wustawowym organam napšešiwu samostatne a njewótwisne sudnistwo kraja.

(2) Wustawowe sudnistwo wobstoj z prezidenta, zastupnego prezidenta a sedym dašych wustawowych sudnikow. Wustawowe sudnistwo jo zestajone pó tšešinach z pówołańskich sudnikow, z cłonkow ze zamóžnosću za sudniski amt abo diplomowych juristow a z cłonkow, kenž toš te wumějenja spońiš njetrjebaju.

(3) Pšez kazń móžo se licba sudnikow na dwanasćo zwušyš a sudnistwo se na dwě kupce za wusudy rozdžělís.

(4) Wustawowe sudniki se wót krajnego sejma bžez debaty na žaseš lět wuzwólju. Pši wólbje ma se na to glědaš, až su politiske mócy kraja pšípoměrnje z naraženjami zastupjone. Zasejwólba wustawowego sudnika njejo móžna. Pšed wólbju pšewježo se pšípósluchanje w jednym wót krajnego sejma póstajonem wuběrku. Wuzwólone su te kandidaty, kenž su w pótajmnm wótgłosowanju dostali głose wětšyny wót dweju tšešinowu cłonkow krajnego sejma.

(5) Ako wustawowy sudnik móžo se wuzwólís, chtož jo nanejmjenjej pšesatšizasća lět stary a se do Zwězkowego sejma wólís móžo. Cłonki wustawowego sudnistwa njesměju žednomu drugemu wustawowemu organoju Zwězka abo kraja pšislušas.

(6) Nadrobnosći rědujo kazń, kótaraž móžo teke granicu za nejwuše starstwo wustawowych sudnikow pšedwižeš.

Artikel 113 (Zagronitosć wustawowego sudnistwa)

Wustawowe sudnistwo rozsužijo:

1. wó wukłaženju toš teje wustawy w padach zwady dla rozměry pšawow a winowatosćow jadnogo wušego krajnego organa abo drugih wobžělonych, ako pó toš tej wustawje abo pó jadnańskem póřeže krajnego sejma abo kněžarstwa swójske pšawa maju;

2. pší rozdžělnych měnjenjach abo cwiblowanjach dla formelneje abo wěcowneje pšezjadnosći krajnego pšawa z toś teju wustawu na pšosbu krajnego kněžarstwa abo jadneje pšěsiny cłonkow krajnego sejma;
3. wó pšezjadnosći jadneje krajneje kazni z toś teju wustawu, gaž jo sudnistwo jadnanje pó artiklu 100 wótrězk 1 Zakładneje kazni wusajízo;
4. wó wustawowych wobšěžkanjach (artikel 6 wótrězk 2);
5. we wšych drugich nastupnosćach, ako su se jomu z toś teju wustawu abo pšez kazń pšipokazali.

7. wótrězk: Pšechodne a kóncne póstajenja

Artikel 114 (Założenje wustawowego sudnistwa)

Sudniki, kótarež maju se pší założenju wustawowego sudnistwa wuzwóliś, wóle se na amtski cas wót pšěsich lět. Jich jadnorazowa zasejwólba na žases lět jo móžna.

Artikel 115 (Wustawu dawajuca zgromažina)

(1) Wustawa zgubijo swójju płašiwosć, gaž jo wustawu dawajuca zgromažina nowu wustawu z wětšynu dweju tšešinowu swójjich cłonkow wobzamknuła a gaž jo w ludowem rozsuzě wětšyna wótgłosujucych nowej wustawje pšigłosyła.

(2) Bergarje maju pšawo, pomináš wólbu za wustawu dawajucu zgromažinu, kótaraž nowu krajnu wustawu wužěłajo. Za to jo dejala žases procentow bergarjow z pšawom na głosowanje wótpowědnu iniciatiwu pódpisaś.

(3) Wó pšewježenju wólby dla wustawu dawajucej zgromažiny wótmějo se ludowy rozsud. Wólba se pšewježo, gaž dwě tšešinje tych, kenž su swój głos wótedali, ale nanejmnjej połojca bergarjow z pšawom na głosowanje, su pšigłosyli.

(4) Krajny sejm móžo z wětšynu wót dweju tšešinowu swójjich cłonkow pšez kazń wólbu wustawu dawajucej zgromažiny wobzamknuś.

(5) Nadrobnosći rědujo kazń.

Artikel 116 (Noworědowanje ruma Bramborska - Barliń)

(1) Pši wugótowanju dojadnanja za zjadnošenje krajowu Bramborska a Barliń ma se krajny sejm docasnje a wobšyrnje wobžělowaš. Dojadnanje trjeba za swójo ratificěrowanje pśigłosowanje dweju tšešinowu cłonkow krajnego sejma ako teke pśigłosowanje pšez ludowy rozsud pó póstajenju dojadnanja.

(2) Dojadnanje pó wótrězku 1 móžo pšedwižeš, až se wót jogo nabyša płašiwosći sem až k wutwórjenju zgromadnego kraja pšawa krajnego sejma a krajnego kněžarstwa pšepódaju na zgromadne gremije a wuběrki krajowu Bramborska a Barliń.

Artikel 117 (Nabyše płašiwosći wustawy)

Toš ta wustawa nabydnjo płašiwosć na dnju pó jeje pšipowěženju.

Změny Wustawy

cl.	změnjeca kazń	změnjone artikle	forma změny
1.	Kazń wó dogronje nowego rědowanja, artikel 2 datum: 27.06.1995 městno namakanja: GVBl. I b. 150	art. 22 wótrězk 3 art. 62 art. 116	změnjony změnjony nowo formulěrowany
2.	Kazń k změnje Wustawy kraja Bramborska Datum: 10.03.1997 městno namakanja: GVBl. I b. 4	art. 22 wótrězk 5	dodany
3.	Kazń k změnje artikla 112 wótrězk 4 Wustawy ako teke kazni wustawowego sudnistwa , artikel 1 datum 24.06.1997 městno namakanja: GVBl. I b. 68	art. 112 wótrězk 4 sada 5	nowo formulěrowana
4.	Kazń k změnje Wustawy kraja Bramborska a kazni wustawowego sudnistwa Bramborska, artikel 1 datum: 07.04.1999 městno namakanja: GVBl. I b. 98	preambla art. 22 wótrězk 2 art. 62 wótrězk 1 art. 65 art. 74 wótrězk 1 art. 77 wótrězk 4 art. 78 wótrězk 1 art. 81 wótrězk 1 art. 87 sada 1 art. 94 sada 2 art. 96 wótrězk 1 art. 97 wótrězk 3 art. 109 wótrězk 3 art. 112 wótrězk 6 art. 114 sada 2	změnjona změnjony změnjony změnjony šmarnjony změnjony změnjony změnjona změnjona nowo formulěrowany změnjony změnjony změnjony změnjona
5.	Kazń k změnje Wustawy kraja Bramborska datum: 16.06.2004 městno namakanja: GVBl. I b. 254	art. 109 wótrězk 4	dodany
6.	Kazń k změnje Wustawy kraja Bramborska datum: 07.07.2009 městno namakanja: GVBl. I b. 191	art. 81 wótrězk 4	dodany

čl.	změnjeca kazń	změnjone artikle	forma změny
7.	Kazń k změnje Wustawy kraja Bramborska datum: 19.12.2011 městno namakanja: GVBI. I/ 2011/ čl. 30	art. 22 wótr. 1 sada 1 art. 22 wótr. 2 art. 77 wótr. 3 sada 1	nowo formulěrowana změnjony změnjona
8.	Kazń k změnje Wustawy kraja Bramborska datum: 05.12.2013 městno namakanja: GVBI. I/ 2013/ čl. 42	art. 7a art. 12 wótr. 2 2. głowny žel 4. wótrězk	pšidany nowo formulěrowany nowo formulěrowany
9.	Kazń k změnje Wustawy kraja Bramborska datum: 18.03.2015 městno namakanja: GVBI. I/ 2015/ čl. 6	art. 69 wótr. 1 art. 69 wótr. 2 sada 1	nowo formulěrowany nowo formulěrowana
10.	Kazń k změnje Wustawy kraja Bramborska datum: 16.05.2019 městno namakanja: GVBI. I/ 2019/ čl. 16 <i>Toš ta kazń nabydnjo plašiwosć 1. januara 2020.</i>	art. 55 wótr. 1 art. 72 art. 78 wótr. 1 art. 103	nowo formulěrowany nowo formulěrowany nowo formulěrowany nowo formulěrowany

wudawař: Krajny sejm Bramborska, referat za zjawnostne źeřo

zgótowanje: řišćarnja Bonifatius, Paderborn

staw: september 2019

Wustawa kraja Bramborska pśedlaży z pśicynow pšawniskeje wěstoty w płašecem pšawopisu wob cas wudawanja. Na změny na zakłaže reformy nimskego pšawopisa njejo se glědało.

Toś ta publikacija wudajo se wót krajnego sejma Bramborska w ramiku parlamentariskego zjawneho źeřa. Rozšyrjenje jo dermo. Dalejpśedawanje njejo dowólone. Wużywany za wólbne wabjenje jo zakazane.

Pśestajenje do dolnoserbskeje rěcy: Gerhard Mučiřk, Grzegorz Wiczorek a dr. Madlena Norberg.

Pśestajenje Wustawy kraja Bramborska ako teke późdejše změny su se wuwjadli wótpowědnje tych za cas pśestajenja płašecych kaznjow dolnoserbskego pšawopisa.

Krajny sejm Bramborska
Stare wiki 1, 14467 Podstupim

Telefon 0331 966-0
Faks 0331 966-1210
post@landtag.brandenburg.de
www.landtag.brandenburg.de